

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatelky **N. B.**, zastoupené JUDr. Ivo Adámkem, advokátem se sídlem v Ostravě 2, Ostrčilova 13, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 10. 2005, č. j. 59 Az 19/2005 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Odměna advokáta JUDr. Ivo Adámka **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě ze dne 12. 10. 2005, č. j. 59 Az 19/2005 – 19, zamítl žalobu stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 1. 2005, č. j. OAM-82/VL-10-15-2005, jímž byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že ze správního spisu zjistil, že stěžovatelka ve vlastnoručně psané žádosti a při pohovoru sdělila, že v roce 2002 si ve vlasti vypůjčila od soukromé osoby 5000 USD, později nemohla dluh splatit, a proto se v únoru 2003 rozhodla odjet do České republiky vydělat peníze. Od té doby zde žije a pracuje. Bylo jí uděleno správní vyhoštění, a proto žádá o udělení azylu. Ukrajinu opustila

z důvodu ekonomických potíží, když neměla prostředky na vrácení dluhu. Provedené dokazování podle názoru krajského soudu jednoznačně svědčí o tom, že stěžovatelka neopustila Ukrajinu z důvodu pronásledování za uplatnění politických práv a svobod nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Ministerstvo mělo dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti žádosti stěžovatelky a krajský soud se ztotožnil se závěrem ministerstva, že stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Za nedůvodné označil krajský soud námitky týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu a neexistence výroku o překážce vycestování, a to proto, že žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Stěžovatelka podala proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. V kasační stížnosti předně namítala, že krajský soud posoudil uvedenou kauzu v rozporu s platným právním řádem a projednal ji v rozporu se zákonem o azylu. Na výzvu krajského soudu doplnila stěžovatelka kasační stížnost tak, že z jejích vyjádření v přezkumném řízení před krajským soudem je patrné, že se domáhala udělení azylu z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, když má za to, že pod tento důvod lze podřadit i její případ, když je ve své domovině pronásledována svými věřiteli, od kterých měla vypůjčenou značnou finanční částku, kterou nebyla schopna splatit, a že jí tedy měl být v České republice udělen azyl. Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení a aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek.

Ministerstvo ve svém vyjádření uvedlo, že v podané kasační stížnosti nenachází k čemu se vyjádřit, když stěžovatelka nijakým způsobem neupřesňuje a nekonkretizuje, v čem namítané vady spatřuje. Bez bližšího určení a popisu nelze stěžovatelkou uváděné důvody podřadit pod žádný z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Návrh na přiznání odkladného účinku pokládá ministerstvo při účinnosti zákona č. 350/2005 Sb. za nadbytečný. Protože schází zastoupení advokátem, nejsou uvedeny konkrétní důvody, v nichž stěžovatelka spatřuje naplnění § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s., je kasační stížnost návrhem neprojednatelným, a z toho důvodu ministerstvo navrhlo, aby kasační stížnost byla odmítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Zákon o azylu vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12, § 13 a § 14 stanoví také vylučující důvody, při jejichž naplnění nelze žadateli azyl udělit. Tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 zákona o azylu. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 citovaného zákona.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z citovaného ustanovení vyplývá, že podmínky pro udělení azylu splňuje cizinec, je-li ve vztahu k jeho osobě zjištěno, že je pronásledován, respektive má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální). Za pronásledování se pro účely zákona o azylu považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pronásledováním však není ani případný masový výskyt negativních jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že nejde o součást státní politiky. Jestliže orgány státní moci negativní jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a taková opatření nemají trvalý či stoprocentní efekt.

Stěžovatelka v žádosti o udělení azylu, i následně při pohovoru, uvedla, že v únoru 2002 si od známého podnikatele na jeden rok vypůjčila hotovost ve výši 5000 USD, kterou použila na zaplacení dluhů na nájemném i na soukromé výdaje, jelikož chtěla pomoci matce trpící zdravotními potížemi a synovi, aby po návratu z výkonu základní vojenské služby mohl studovat na vysoké škole. Stěžovatelka své dluhy nebyla schopna ve stanovenou dobu vyrovnat, neboť zaměstnavatel jí i ostatním zaměstnancům zadržoval mzdy a později peníze za odvedenou práci již vůbec nevyplácel. Žádné potíže s věřitelem neměla a do České republiky přicestovala dne 7. 2. 2003 na doporučení známých, a to s úmyslem vydělat si dostatek peněz. Prokázala se cestovním dokladem a dvacetidenním turistickým vízem. Po příjezdu žila a pracovala v Praze. Pracovní vízum si nezajistila z důvodu nedostatku finančních prostředků. Dne 7. 1. 2005 bylo v důsledku jejího neoprávněného pobytu v České republice rozhodnuto o správním vyhoštění, a jelikož si přála nadále zde setrvávat, rozhodla se vstoupit do azylového řízení. Závěrem uvedla, že ve vlasti neměla žádné potíže se státními orgány, soudy, policií ani jinými státními institucemi a vyloučila i problémy se soukromými osobami. Jiné důvody, pro které opustila Ukrajinu a žádá v České republice o udělení azylu, neuvedla.

Stěžovatelkou tvrzené ekonomické problémy v zemi původu a snaha o legalizaci pobytu v České republice nemohly být proto bez dalšího hodnoceny jako pronásledování z důvodů stanovených v ustanovení § 12 zákona o azylu, což také v souladu se zákonem dovodilo jak ministerstvo, tak i krajský soud. Subjektivní právo na azyl je právem na nezbytnou ochranu v případě pronásledování nebo odůvodněného strachu před pronásledováním, ale nikoliv právem vybrat si zemi, v níž chce cizinec žít a pracovat a kde si chce legalizovat tímto způsobem pobyt. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky tak, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Jak již Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval (viz rozsudky ze dne 20. 11. 2003, sp. zn. 2 Azs 27/2003 a ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 22/2003) správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě do třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá správní orgán rozhodnutí podle ustanovení § 12

zákona o azylu s dalšími akcesorickými výroky, tj. existencí překážky vycestování. To ovšem neznamená, a ze žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci podle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Ministerstvo si pro rozhodnutí opatřilo dostatek podkladů, když vycházelo z tvrzení stěžovatelky uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu. S podklady pro rozhodnutí měla stěžovatelka možnost se seznámit a vyjádřit se k nim. Této možnosti využila, s obsahem protokolu o pohovoru vyjádřila souhlas a nežádala jeho doplnění ani změny. Takto zjištěný skutkový stav nelze, zejména s ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelkou ve správním řízení, považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

O stěžovatelkou podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně a navíc by to bylo i nadbytečné, když samo podání kasační stížnosti má podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanoven zástupcem advokát a podle § 35 odst. 7 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby 1000 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 75 Kč, celkem tedy 1075 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu